روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

روزنامه شرق

شنبه ۱ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۸۱۳ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۳ • اذان مغرب ۱۹:۰۱ • اذان صبح فردا ۳:۵۴ • طلوع آفتاب ۵:۲۴

جزایر ناز در نزدیکی سواحل شرقی جزیره قشم قرار گرفته‌اند و از ساحل در حدود یک کیلومتر فاصله دارند. مساحت جزایر ناز قشم در حدود سه هکتار است و دیواره‌های صخره‌ای به ارتفاع ۵ تا ۱۰ متر اطراف آن را فرا گرفته است. عکس: رهبر امامدادی، فارس

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

شبکه‌خوانی

رؤیاهای بر باد رفته

امیررضا فروزان

پیش‌بینی‌های ایلان ماسک، بعضا مبالغه‌آمیز و رؤیایی بودند و هرگز به سرانجام مشخصی نرسیدند اما بعضی از آنها به لطف تیم کارآمدش در اسپیس‌ایکس به واقعیت بدل شده‌اند. ولی در میان این پیش‌بینی‌ها، موارد زیادی هستند که ماسک دوست دارد از ذهن عموم پاک شوند، زیرا هیچ‌کدام به نتیجه مشخصی نرسیده‌اند.

کارخانه شکلات‌سازی: ماسک در می ۲۰۱۸، در توییتی اعلام کرد که به‌طور جدی خواهان راه‌اندازی خط تولید شکلات است. ولی این اتفاق هرگز رخ نداد.

بلیت هواپیما: اخیرا ایلان ماسک در جریان گفت‌وگو با رئیس صندوق مستقل نروژ، پس از اظهاراتی درباره هوش جامع مصنوعی پیش‌بینی کرده است که بشر فقط در یک تا دو سال آینده به این فناوری دست خواهد یافت و شاهد هوش مصنوعی انسان‌مانند خواهیم بود. ماسک اعلام کرد: «این ادعای بزرگی است که بگوییم هوش مصنوعی (حتی با کمک کامپیوتر) باهوش‌تر از انسان عمل می‌کند؛ آیا ماشین‌ها و ربات‌ها از انسان‌هایی که کاربران کامپیوتر هستند نیز باهوش‌ترند؟ احتمالا هنوز نه اما شاید تا پنج‌سال آینده به این موضوع برسیم». البته با توجه به سابقه ایلان ماسک در پیش‌بینی‌های بعضا غلط، نمی‌توان چندان روی حرف‌های او حساب باز کرد و باید ببینیم که مسیر توسعه هوش مصنوعی در آینده چگونه پیش خواهد رفت. در ادامه مروری بر بدترین پیش‌بینی‌ها و وعده‌های ایلان ماسک در ۱۵ سال اخیر خواهیم داشت.

روبوتاکسی: در سال ۲۰۱۹، ایلان ماسک پیش‌بینی کرد که باوجود برخی محدودیت‌های قضائی، روبوتاکسی‌ها از سال بعد، در تسلا حضور یابند و تنها خودروهای تسلا می‌توانند قابلیت‌های سطح‌بالا و خودرانی را از طریق نرم‌افزار رانندگی مستقلشان ارائه دهند و خودروهای دیگر از سیستم سخت‌افزاری خودران کامل محروم‌اند. آنها هم به موفقیتی دست نیافته‌اند. درنتیجه ظاهرا جسارت ماسک برای توسعه چنین پروژه‌ای، هنوز به مرحله اجرا نرسیده و ممکن است زمان بیشتری را برای دیدن این خودروها منتظر بمانیم.

سکنا در مریخ: اسپیس‌ایکس به‌دلیل دستاوردهای فضایی خود و گسترش اینترنت ماهواره‌ای، برجسته‌ترین دارایی ایلان ماسک محسوب می‌شود. بااین‌حال، پیش‌بینی‌های فضایی ایلان ماسک، به‌خصوص درباره بازه زمانی استعمار مریخ، اغلب جاه‌طلبانه بوده است؛ مانند پیش‌بینی حضور انسان در این سیاره تا سال ۲۰۲۴. ماسک در ژوئن ۲۰۱۴ گفت: «امیدوارم که اولین انسان‌ها در ۱۰ تا ۱۲ سال آینده به مریخ بروند و من فکر می‌کنم که این اتفاق قطعا رخ خواهد داد». اگرچه ماسک به دنبال ساخت شهرهای قابل‌سکونت برای زندگی یک میلیون انسان در مریخ است اما احتمالا چنین هدفی در چند سال آینده غیرقابل دسترسی خواهد بود؛ چراکه متخصصان اکنون روی مأموریت بازگشت به ماه تمرکز دارند.

سفر به دور ماه: در سال ۲۰۱۷، ماسک از سفر مشتریان اختصاصی به دور ماه تا سال بعد خبر داد. البته هنوز چنین سفری انجام نشده و آخرین برنامه‌ریزی شرکت برای ارسال مشتریان در سال ۲۰۲۳ نیز ناکام مانده است.

کووید قربانی نمی‌گیرد: یکی از بدنام‌ترین پیش‌بینی‌های ایلان ماسک به ۱۹ مارس ۲۰۲۰ برمی‌گردد؛ زمانی که باوجود ثبت روزانه ۲۰ هزار مبتلای جدید به کرونا، ایلان ماسک گفت که تعداد مبتلایان به این بیماری در آمریکا تا پایان آوریل همان سال به صفر می‌رسد. اما این پیش‌بینی نیز مانند موارد ذکرشده، نادرست بود و بیش از یک میلیون شهروند ایالات متحده جان خود را بر اثر این بیماری از دست دادند.

رؤیاپردازی

با مروری بر این پیش‌بینی‌ها و همچنین برخی ادعاهای عجیب دیگر مانند گسترش و عرضه ماشین‌های خودران در سال آینده و با امکان دسترسی رانندگان تسلا به خودروهای خود در هر مکانی، گاهی باید در سخنان او شک کرد. خاصیت رؤیاپرداز ایلان ماسک سبب شده است که شاهد نوآوری‌های متفاوتی از او باشیم و ردپای او را در برخی از فناوری‌های مهم فعلی مانند حوزه فضا و اینترنت ماهواره‌ای ببینیم. بااین‌حال همین رؤیاپردازی، منجر به ارائه پیش‌بینی‌ها و وعده‌هایی از سوی او شده است که با شرایط فعلی بشر چندان مطابقت ندارد و دستیابی به آنها بعضا زیرساخت‌های مهمی را می‌طلبد.

بوستان قیطریه پارک باستان-زلزله‌شناسی ایران است

مهدی زارع

در اوایل سال ۱۴۰۳ در فضای عمومی موضوع ساخت مسجد در شمال بوستان قیطریه در شمال تهران مطرح شد. تصرف و ساخت بنای جدید در این محدوده مورد نقد و بحث‌های گوناگون قرار گرفت؛ ولی از یک دیدگاه بحثی نشده و آن اینکه این محوطه عملا پارک زلزله-باستانی تهران است و هر نو ساخت‌وساز جدید در آن باید متوقف شود و تلاش‌های شهرداری به باور نگارنده باید برای باربرداری از محوطه پیرامونی بوستان قیطریه باشد تا روزی با حفاری‌های گسترده‌تر علمی اولین پارک باستان-زلزله‌شناسی ایران در این محوطه با سرمایه‌گذاری دولت و شهرداری تهران تأسیس شود. چرا این محوطه از نظر زلزله‌شناسی مهم است؟ گسله شمال تهران با طول تقریبی صد کیلومتر، گسلی فعال است که متوسط دوره بازگشت زلزله‌های روی این گسل حدود سه‌هزارو ۵۰۰ سال است. نابودی تمدن قیطریه در هزار تا هزارو ۲۰۰ سال قبل از میلاد را (براساس حفاری‌های باستان‌شناختی دهه ۴۰ در محدوده پارک قیطریه) به باور نگارنده می‌توان با رخداد زلزله بر اثر فعال‌شدن گسل شمال تهران در سه‌هزارو ۲۰۰ سال قبل - که در سال‌های اخیر دقیقا تعیین سن شده است- مرتبط دانست. در تابستان ۱۳۴۷ کامبخش‌فرد از طرف اداره کل باستان‌شناسی و فرهنگ عامه به‌عنوان سرپرست هیئت باستان‌شناسی، مأموریت یافت تا در تپه قیطریه به کاوش بپردازد. این کاوش‌ها در سال‌های ۱۳۴۷-۱۳۵۰ با مساحتی حدود پنج هزار متر، در بخش جنوبی باغ خانم صارم‌الدوله انجام و ۳۵۰ گور باستانی کشف شد که همه آنها در عمقی میان ۳۰ تا صد سانتی‌متر از سطح تپه قرار داشتند. از این گورها دوهزارو ۵۰۰ ظرف و تعدادی ابزار و زیورآلات مفرغی به دست آمد. گورستان کشف‌شده در این تپه بسیار وسیع بود و مساحتی بالغ بر ۱۵ هزار متر را در بر می‌گرفت که این خود می‌تواند شاهدی بر اقامت طولانی‌مدت در این منطقه باشد. خاک تپه قیطریه از بقایای آبرفتی و توأم با آهک است؛ به‌گونه‌ای‌که به نظر می‌رسد از گذشته‌های دور و دوره باستان نیز قابل کشت و زراعت نبوده است و شاید به همین سبب، گذشتگان این تپه را به گورستان اختصاص داده بودند. تیم باستان‌شناسان در نامه‌ای به شهرداری تهران درخواست کرد علاوه بر توقف عملیات گودبرداری در تپه‌های قیطریه صدور مجوزهای جدید را هم در منطقه تا پایان کاوش‌های باستان‌شناسی متوقف کند. حفاری‌ها نشان داد که تهران احتمالا در دوران پیش از میلاد و در عصر آهن جمعیت بسیار زیادی داشته است. در بررسی‌های گورهای باستانی قیطریه بیش از پنج هزار شیء (انواع ظروف سفالی، زیورآلات، سلاح و...) که به همراه مردگان در قبرهای تک‌نفره و دونفره دفن شده بودند، کشف شد. عصر آهن آخرین دوره از سه عصر تاریخی فلز پس از عصر مس و برنز به‌عنوان عصر پایانی تقسیم‌بندی سه دوره‌ای در نظر گرفته شده است که از ماقبل تاریخ (قبل از تاریخ ثبت‌شده) شروع می‌شود و به پیش از تاریخ (قبل از تاریخ مکتوب) می‌رسد. در این کاربرد، عصر حجر (که به پارینه‌سنگی، میان‌سنگی و نوسنگی تقسیم می‌شود) و عصر برنز مقدم است. آغاز عصر آهن به صورت محلی در سراسر جهان با قراردادهای باستان‌شناسی تعریف می‌شود که در حدود هزارو ۲۰۰ قبل از میلاد تولید آهن ذوب‌شده (به‌ویژه ابزار و سلاح‌های فولادی) جایگزین معادل‌های برنزی آنها در استفاده رایج شد. کامبخش‌فرد در کتاب «تهران ۳۲۰۰ساله» نوشت: «کثرت و فراوانی میراث سه‌هزارساله شهر مردگان قیطریه تاکنون در هیچ تپه باستانی سابقه نداشته است؛ چون وجود گورستانی با این وسعت در دوره باستان و آن‌هم در حوزه تهران نشانه زندگی و حیات مادی در این تپه‌ها و اطراف آن تلقی می‌شد» و «به منظور تعیین وسعت و دامنه گورستان باستانی حدود ۴۵ گمانه کوچک و بزرگ نیز در اطراف زده شد که بیشتر آنها به آثار گورستان نرسید؛ مگر چند گمانه در داخل باغ صارم‌الدوله (پارک قیطریه) و تپه‌های مشرف به آن». نتایج این پژوهش‌ها در کتابی زیر نام «تمدن قیطریه» از سوی پژوهشگاه میراث فرهنگی منتشر شده است. در این پژوهش‌ها نشان داده شده که گورستان قیطریه یکی از سندهای بسیار مهم از روش تدفین در دوره عصر آهن است. به گفته باستان‌شناسان، بیشتر تدفین‌ها به شیوه جنینی یا خوابیده به پهلو با دست و پاهای جمع‌شده انجام شده است. تعیین سن‌های انجام‌شده نشانگر توقف زندگی در این محدوده تمدنی در حدود سه‌هزارو ۲۰۰ سال قبل بوده است. جالب است که این تاریخ با تعیین زمان آخرین زمین‌لرزه مهم (با بزرگای ۷) روی گسل شمال تهران (در ترانشه‌ای که زیر نظر دکتر حمید نظری و همکاران سازمان زمین‌شناسی در دهه ۸۰ در منطقه وردآورد حفر کردند) همخوانی دارد و چه‌بسا ویرانی تمدن قیطریه به رخداد همان زمین‌لرزه تعیین سن شده مربوط باشد؛ بنابراین اکنون می‌توان انتظار داشت تا با پژوهش‌های جدید، بتوان محدوده بوستان قیطریه را در آینده به اولین پارک باستان-زلزله‌شناسی ایران تبدیل کرد.

خارجی‌خوانی

به دنبال غذا در آب

هنوز جنگ در غزه پایان نگرفته اما برخی کمک‌های بشردوستانه به مردم این منطقه می‌شود. اما اتفاق ناراحت‌کننده‌ای در نحوه ارائه این کمک‌ها چندین بار رخ داده است. به گفته فلسطینی‌ها، بیشتر کمک‌هایی که از هواپیماها پرتاب شد در دریا در سواحل شمالی نوار غزه فرود آمد و بسیاری از ساکنان برای به دست آوردن آنها وارد آب شدند. برخی در این راه دچار آسیب شده‌اند و چندین مورد غرق‌شدن هنگام تلاش برای خارج‌کردن کمک‌ها از آب گزارش شده است.

اخراج از گوگل

مردم جهان در گوشه و کنار برای پایان این جنگ اقداماتی انجام می‌دهند اما به نظر می‌رسد صاحبان قدرت چندان علاقه‌ای به پایان این جنگ ندارند و اقدامات صلح‌طلبانه را با خشونت جواب می‌دهند. ۲۸ نفر از کارمندان گوگل اعتصاب کردند و خواستار لغو قرارداد با اسرائیل شدند. اما به گزارش ان‌بی‌سی، گوگل این کارمندان خود را پس از تحصن، اخراج کرد. آنان در اعتراض به قرارداد ۱.۲ میلیارد دلاری با دولت و ارتش اسرائیل تحصن کرده بودند. این قرارداد شامل ارائه خدمات محاسبات ابری و هوش مصنوعی به این دولت و ارتش بود.

حمله به دانشجویان

پلیس نیویورک پس از ۳۶ ساعت تحصن، به دانشجویان دانشگاه کلمبیا حمله کرد و ۷۰۰ نفرشان را دستگیر کرد. حساب کاربری این دانشگاه به مقایسه اعتراضات این چند روز در دفاع از مردم فلسطین و اعتراض تاریخی دانشجویانش به جنگ ویتنام در سال ۱۹۶۸ پرداخته است. دانشجویان در تحصن این چند روز از برخی شعارهای گذشته نیز استفاده کرده و از سویی دیگر طرفداران فلسطین نیز در همراهی با آنان در مقابل دانشگاه تظاهرات کردند. یک جوان ۲۰ساله که از ترس اقدامات بعدی راضی به بیان نام خود نشد، گفت: «مردم آنچه را اکنون در حال وقوع است ادامه اتفاقات سال ۱۹۶۸ می‌دانند. معتقدم این بخش مهمی از فرهنگ دانشجویی است که نهادهای تصمیم‌گیر را زیر سؤال برده و از حق آزادی بیان استفاده می‌کنند». ده‌ها افسر پلیس نیویورک با اتوبوس، دانشجویان معترض را با خود بردند. این رفتار سرکوبگرانه که با هماهنگی مسئولان دانشگاه انجام شده بود، مورد اعتراض قرار گرفت. صدها دانشجوی دیگر باقی‌مانده، شعار دادند و اعتراض کردند و دوباره به همان محل بازگشتند و چادرهای جدیدی در آنجا برپا کردند. یک فعال سیاسی نیز به آنان پیوست و از جنگ اسرائیل در غزه با عنوان «نسل‌کشی» یاد کرد و گفت: «من خوشحالم که در اینجا با جوانان شجاعی هستم که در همبستگی با انسان‌های ارزشمند ایستاده‌اند». همچنین رهبران دانشجویان و استادان در یک نشست مطبوعاتی از حمله پلیس انتقاد کردند. لیلا سلیبا، دانشجوی فلسطینی-آمریکایی گفت: «روز سیاهی برای آزادی بیان در محوطه دانشگاه کلمبیا بود». دانشجویان دانشگاه‌های شهرهای مختلف آمریکا طی این هفت ماه جنگ غزه، بارها اعتراضاتی را انجام داده‌اند و گاهی نیز برخی استادان همراهشان بهای سنگینی دادند و از محیط کار خود اخراج شدند. به گزارش رویترز، وزارت بهداشت غزه از کشته‌شدن ۳۳هزارو ۸۹۹ فلسطینی و زخمی‌شدن ۷۶هزارو ۶۶۴ نفر آنها خبر داده است. همچنین به گزارش الجزیره ۹هزارو ۵۰۰ فلسطینی از غزه و کرانه باختری بازداشت شده‌اند. کلمبیا اسپکتیتور گزارش داده که در پاییز سال گذشته، برخی دانشجویان حامی فلسطین تعلیق شدند. شورای دانشجویی این دانشگاه در ماه مارس نیز قطع‌نامه‌ای را تصویب کرد که از دانشگاه کلمبیا خواسته بود از اسرائیل خارج شود.

چهارمین وتو

آمریکا بار دیگر و در آخرین نشست شورای امنیت سازمان ملل، طرح عضویت کامل فلسطین در سازمان ملل را وتو کرد. این قطع‌نامه را الجزایر پیشنهاد داده بود. این چهارمین بار در هفت ماه گذشته بود که آمریکا در حمایت از اسرائیل قراردادهای سازمان ملل را وتو می‌کرد. ریاض منصور، فرستاده فلسطین در سازمان ملل، تلاش برای عضویت کامل را تلاشی «برای به دست آوردن جایگاه بحق در میان جامعه ملل» توصیف کرد. بریتانیا و سوئیس رأی ممتنع دادند. ۱۲ عضو باقی‌مانده شورا به آن رأی مثبت دادند. البته آمریکا، پیشنهاد دیگری داشت و به مجمع عمومی سازمان ملل با ۱۹۳ عضو پیشنهاد می‌کرد «کشور فلسطین به عنوان عضو پذیرفته شود».

۱۴۰هزار نفر

رئیس سازمان سنجش آموزش کشور گفته است: «عده‌ای اجیر شده‌اند از سوی شبکه‌های تقلب که در آزمون غایب باشند. دستورالعمل‌های پیچیده امنیتی را باید عوامل اجرائی جدی بگیرند. حدود ۴۰ هزار نفر عوامل اجرائی شناسنامه‌دار از این آزمون سرنوشت‌ساز حفاظت می‌کنند».

۲۵۰ کارگر

قرار است ۲۵۰ کارگر کارخانه قند کرج با تولید ۳۰۰ تن شکر در روز بی‌کار شوند. به گزارش سایت‌ها این کارخانه که ۳۷ درصد سهام آن متعلق به صندوق ذخیره فرهنگیان است، در آستانه ورشکستگی کامل قرار دارد. و شنیده شده با انحلال این کارخانه، زمین‌های آن به فروش رسیده و به طور کامل تعطیل شود.

۱۵ مصدوم

تصادف اتوبوس و کامیون در جاده انار به مهریز ۱۵ مصدوم به همراه داشت. اتوبوس مسافربری از ایرانشهر به سمت اصفهان در حال عزیمت بود و به گزارش مدیرعامل هلال‌احمر یزد، نیروهای امدادی هلال‌احمر پایگاه امداد و نجات جاده‌ای با یک دستگاه آمبولانس و خودروی نجات به محل حادثه اعزام شدند.

گفت‌وگو

روایتی از درد پایان ناپذیر هنرمندان ایرانی

ادامه از صفحه ۱۱

کارن! در این نمایش کارگردان بودی و پدرت نویسنده بود، چقدر در این کار کارگردانی کردی و چقدر پیشنهاد پدر را پذیرفتی و تا چه حد حرف خودت را به کرسی نشاندی؟

کارن کیانی: اتفاقا چیزی که در تمرین‌های این نمایش وجود داشت، تقابل بود.

حسین کیانی: به نوعی در اینجا دراماتورژی هم کردم. سعی می‌کردم لایه‌های متن را واکاوی کنم و درنهایت انتخاب را به عهده خودش می‌گذاشتم.

کارن کیانی: سعی کردم در کارگردانی خودم باشم. آقای کیانی سبک و شیوه خودش را دارد و من هم سعی کردم در حوزه کارگردانی مستقل عمل کنم و از فکر و ایده‌های خودم استفاده کنم. پدر ایده‌هایی به کار وارد کرد. آن ایده‌ها با تعاملی که با بازیگر داشتیم، پخته‌تر شد و در روند اجرا به نتایج مطلوبی رسیدیم. ولی تفکیک نویسنده و کارگردان کاملا مشخص بود. طراحی صحنه، دراماتورژی و ایده‌پردازی با پدر بود ولی تلاش شد کارگردانی پدیده مستقلی باشد.

حسین کیانی: برای من هم اهمیت داشت که کارن استقلال خودش را در کارگردانی داشته باشد. اگر ایده‌ای هم درکارگردانی داشتم، پیشنهاد می‌دادم. همچنان که هنوز هم پیشنهاد می‌دهم. کارن در نمایش ایرانی بزرگ شده و به‌صورت مستقیم در این حوزه کار کرده است. این شیوه‌ها را از نزدیک لمس کرده و دیده است. برایش چیز پیچیده و سختی نیست. خود من هم نمی‌خواستم استقلال هنر کارگردانی‌اش خدشه‌دار شود. بازی بهروز پناهنده هم که بسیار بازیگر همراهی است، به اجرای بهتر اثر کمک زیادی کرد.

کارن کیانی: تعاملی که از این سمت صحنه و روی صحنه بود باعث شد به نتایج بهتری برسیم و روزبه‌روز اجرا پخته‌تر شود. تجربه بهروز پناهنده به من کمک می‌کرد راحت‌تر کارگردانی کنم. بازیگر همراه، خلاق و با استعداد و منضبطی است. نکته‌ای که برایم در میان نظرات مخاطبان این نمایش جالب بود، کات‌دادن و عوض‌شدن شخصیت در میان اجرا است. کات، ساده‌ترین شگرد سینمایی است و شاید به این دلیل که سینما می‌خوانم، ناخودآگاه در اجرای تئاتر از این شیوه استفاده کرده‌ام و پیش‌زمینه ذهنی من از سینما وارد کارگردانی تئاتر شده است.

حسین کیانی: بعضی‌ها می‌توانند این نقد را مطرح کنند که کارن سینما می‌خواند، چرا در تئاتر کارگردانی می‌کند؟ به نظرم تئاتر می‌تواند بنیان‌های فهم هنر دراماتیک را قوی کند. قطعا اگر در آینده قصد فیلم‌سازی داشته باشد، با ذهن قدرتمند و با فهم بهتری از هنر دراماتیک فیلم خواهد ساخت. جمعی از بزرگ‌ترین کارگردان‌های سینمای ما از تئاتر به سینما رفته‌اند. فیلم‌ساز اسکار گرفته ما تئاتری است و البته استاد همگی ما بهرام بیضایی.

اقتصادخوانی

سوگیری برای سرمایه‌گذاری

فردای اقتصاد: «شهریوری‌ها را بیشتر دوست دارم»، «من هر جا بروم، حواسم به همشهری‌هایم هست»، «سهام فلان شرکت را می‌خرم چون پفک‌های دوران کودکی من را تولید می‌کنم، من عاشق چیزهای نوستالژیکم». اینها جملاتی است که بامزه و شاید خنده‌دار به نظر می‌آیند، اما واقعیت آن است که مبنای تصمیم‌گیری خیلی از افراد است. وقتی ما به افراد، شرکت‌ها و حتی دارایی‌ها به این دلیل علاقه پیدا می‌کنیم که با آنها علایق، سبقه، تجربه یا حس مشترکی داریم، دچار سوگیری دلبستگی شده‌ایم. حالا اگر هرکسی یک بار دیگر جملات بالا را مرور کند، به‌راحتی درمی‌یابد در کجای زندگی خود با سوگیری دلبستگی تصمیم گرفته است؟ در یک مصاحبه کاری، مدیر ناگهان متوجه می‌شود که با فرد مصاحبه‌شونده در یک دانشگاه درس خوانده است و بلافاصله تصمیمش را برای استخدام او می‌گیرد. این از جنس سوگیری دلبستگی است که می‌تواند بدون توجه به مناسب‌بودن آن فرد برای موقعیت کاری یا بررسی تمامی گزینه‌های ممکن، شما را به ورطه تصمیم خطا بکشاند. چرا سوگیری دلبستگی در مغز ما رخ می‌دهد؟ یکی از دلایلش آن است که مغز ما میان‌برها را دوست دارد و دلبستگی‌ها که از علایق یا خاستگاه‌های مشترک می‌آیند، می‌توانند کار ذهن را برای درک موقعیت و افراد ساده کنند. دلیل دیگر آن است که انسان دوست دارد تأیید شود؛ وقتی با افرادی یا چیزهایی که اشتراک بیشتری با شما دارند در ارتباط هستید، گویا این حس معتبربودن برایتان جذاب می‌شود. اگر برگردیم به عالم سرمایه‌گذاری، چهار عارضه مهم سوگیری دلبستگی در این زمینه به صورت زیر است: اول اینکه سرمایه‌گذاران با سوگیری دلبستگی سهام شرکتی را می‌خرند که محصولات یا خدمات آن را دوست دارند، غافل از آنکه بررسی کنند آیا این شرکت لزوما خوب اداره می‌شود یا قیمت مناسبی در بازار دارد. دوم سرمایه‌گذاران ممکن است سهام شرکتی را بخرند که با دغدغه‌های اجتماعی، محیط‌زیستی یا نحوه حکمرانی مطلوب آنها سازگاری داشته باشد، اما لزوما اینها به معنی شرکت‌های بهتر و سودآورتر از نگاه سرمایه‌گذاری نیستند. سومین عارضه که رایج هم اینکه افراد در شهر یا کشور محل سکونت خود بیشتر سرمایه‌گذاری می‌کنند، حال آنکه لزوما سرمایه‌گذاری‌های پرسودتری نیستند. این موضوع به سوگیری محل تولد هم موسوم است. چهارم اینکه سرمایه‌گذاران دچار سوگیری دلبستگی ممکن است در محصولات پیچیده‌ای سرمایه‌گذاری کنند که چیزی از آن نمی‌فهمند.

خبرخوانی

سانسور سیل

سیل در امارات باعث به‌هم‌ریختگی خیابان‌ها شده است اما یک اتفاق دیگر هم به همراه داشته و آن‌هم اعلام محدودیت و سانسور برای انتشار اخبار درباره این سیل است؛ البته اخباری که از ناتوانی مسئولان یا به‌هم‌ریختگی وضعیت شهرها حکایت می‌کرد. به گزارش بی‌بی‌سی، در سراسر این کشور مسئولان هنوز نتوانسته‌اند پاکسازی خیابان‌های آب‌گرفته را انجام دهند و هنوز ارائه خدمات در این کشور به‌شدت مختل شده است. بارندگی‌های شدید همچنین منجر به ایجاد اختلال در فرودگاه بین‌المللی دبی نیز شد و عملیات پاکسازی جاده‌ها به‌منظور جلوگیری از ایجاد مشکل در حرکت پروازها انجام شده است. این باران‌ها شدیدترین بارندگی‌ها در امارات در ۷۵سالی است که سوابق ثبت شده است. به گزارش رویترز، سیل منجر به دورکاری کارکنان ادارات، آب‌گرفتگی منازل و جاده‌ها نیز شده است.

درهمین‌حال، در افغانستان وزارت رسیدگی به حوادث طبیعی گفته است که دوهزار و ۵۰۰ خانه در سیل‌های اخیر ویران شده یا آسیب دیده‌اند و ۲۹ ولایت افغانستان شاهد بارندگی شدید و سیل بوده است. وقوع سیل در عمان اتفاق نادری است که جان ۲۰ نفر را گرفته است. عربستان سعودی و بحرین هم شاهد بارندگی بوده‌اند و برخی جاده‌ها را سیل گرفت. در پاکستان هم بارندگی‌ها منجر به مرگ ده‌ها نفر شده و به خانه‌ها و زیرساخت‌ها خسارات وارد کرده است. در یمن هم چندین منطقه شاهد بارش شدید باران بوده که منجر به جاری‌شدن سیلاب‌ها شده است. عوامل زیادی در سیل نقش دارند اما گرم‌ترشدن هوا به دلیل تغییر اقلیم که ناشی از سوخت‌های فسیلی است، بارندگی شدید را خیلی محتمل‌تر کرده است. جهان از زمان ثبت رکوردها ۱.۱ درجه سانتی‌گراد گرم‌تر شده است و این روند ادامه خواهد یافت مگر آنکه تصاعد گازهای گلخانه‌ای به‌شدت کاهش یابد.